

Sisäministeriö
kirjaamo@intermin.fi

Tiedoksi:
tapio.puurunen@intermin.fi

Viite: Lausuntopyyntö SMDno-2015-664, 30.4.2018

Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi mietinnöstä siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi.

Mietinnössä todetaan, että kansainvälisen pelastustoiminnan ja siviilikriisinhallinnan operaatioiden luonteet poikkeavat toisistaan merkittävästi, ja siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoiminnan tehtäväkenttien eriytyminen on syytä huomioida myös siviilikriisinhallintalaissa. Tulee kuitenkin myös huomioida, että Suomi noudattaa kansainvälisessä toiminnassaan EU:n yhteisesti hyväksymää kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriisinhallintaan ja kriisivasteeseen (integrated approach to crisis management and crisis response). Kriisivasteen kohdalla EU-operaatioissa siviilien suojelutehtävät ovat sekä Suomen että EU:n prioriteettitoimintoja, ja siviilien suojelussa kokonaisvaltainen lähestymistapa tulee konkreettisesti tarpeeseen, vaatien usein sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan toimia, sekä pelastustoimen kontribuutiota.

Siviilikriisinhallinnan ja pelastustoimen eriytyemisessä tulee samalla varmistaa, että kriisitilanteessa tämä eriyttäminen ei aiheuta tarpeetonta viivästystä ja lisää kärsimystä. Toimijoiden erillisuus operaatiotehtävissä ei saa vaarantaa avun tarpeessa olevia, vaan apua tulee voida antaa tai saada mahdollisimman tehokkaasti, yhteistyössä ja henkiä, omaisuutta ja ympäristöä säästäten. Operaatiosalla, käytännön siviilikriisinhallintatyössä, voi muiden siviilitoimijoiden olla vaikeaa toimia yhdessä pelastustoimen työntekijöiden kanssa, jos yhteistyöstä ei ole tarkkaan säädetty, ja jollei operaation mandaatti määrittele tarkoin yhteistyötä. Toivoisimmekin, että kokonaisvaltaisuuden tavoite pidettäisiin lain valmistelussa ja toimeenpanossa läpileikkaavasti esillä.

SPEK pyytää myös varmistamaan, että valmistelussa olevassa lainsäädännössä määritetään riittävästi siitä, kuinka pelastustoimen henkilöstön lähettäminen kansainvälisiin tehtäviin toimeenpannaan. Suomi lähettää teknisen- ja pelastusalan asiantuntijoita mm. International Humanitarian Partnership -mekanismin kautta Maailman Ruokajärjestö WFP:n tehtäviin. Toivoisimme, että pelastustoimen henkilöstön lähettäminen kansainvälisiin tehtäviin ei vaarantuisi siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoimen tehtäväkenttien hallinnollisen eriytyksen myötä, ja että

hyvää yhteistyötä voitaisiin jatkossakin toimijoiden kesken tehdä ja yhteistyömuotoja edelleen kehittää, sekä kenttätehtävissä että koulutuspuolella.

SPEK näkee lainsäädäntöön ehdotetut muutokset palvelussuhteessa olevan henkilön oikeuksista ja velvollisuuksista perusteltuina ja oikeudenmukaisina, sekä tarpeellisina sekä lähetettävälle henkilöstölle itselleen, että Suomen toimintakyvylle osallistua siviilikriisinhallintaan yleisesti. Ehdotettu lainsäädäntö auttaa vahvistamaan Suomen siviilikriisinhallintakapasiteetteja, parantamaan ja laajentamaan asiantuntijoiden valmiuksia ja osaamista, sujuvoittamaan rekrytointi- ja rotaatioprosesseja sekä vahvistamaan Suomen roolia laadukkaana siviilikriisinhallinnan, mukaan lukien kansainvälisen pelastustoimen, tuottajana ja tarjoajana.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö

Marko Hasari
toimitusjohtaja

Karim Peltonen
johtaja